

Bolest dolních končetin – kazuistika

MUDr. Vladimír Medek
Ortopedická ambulance
pro děti i dospělé,
Hradec Králové

V průběhu života se téměř každý člověk setká s akutními či chronickými bolestmi pohybového aparátu, ať už v souvislosti s úrazem, sportovním zraněním, záněty či degenerativními změnami kloubů, svalů a vazů (entezopatie, osteoartróza aj.). Často jsou postiženy (i vzhledem k jejich exponované funkci) dolní končetiny. Bolest je často značné intenzity, postiženého jedince limituje v rozsahu a druhu pohybu a přináší individuální i celospolečensky významné strádání, mnohdy spojené s pracovní neschopností.

Osteoartróza postihuje více ženy než muže, přičemž po 65. roce věku jí trpí 75 % populace. Dochází při ní k porušení a ztenčení chrupavčité tlumivé vrstvy a k patologickým reakcím přilehlé kosti. Přesto, že je osteoartróza pokládána za degenerativní onemocnění, stále častěji se zmiňuje nezanebatelný podíl zánětlivé složky (produkty metabolismu kyseliny arachidonové aj., a zvýšená aktivita metaloproteináz vyvolávají kloubní zánět a poškozování chondrocytů zejm. velkých/nosných kloubů). Delší dobu trvající bolest přitom vede k tzv. bolestivému chování – pacient upadá do pasivity, obává se pohybu, čímž se snižuje soběstačnost, objevují se důchodové tendence apod.

Fibromyalgie (revmatismus měkkých tkání) se projevuje svalovou a šlachovou polyalgií s maximem bolestivosti v tzv. trigger-pointech typicky umístěných na těle. Často je doprovázena poruchami spánku a nálady, zvýšenou únavností a pocitem ztráty energie.

Calcar calcanei (ostruha) zapříčiňuje značné bolesti patní kosti a často i vazů a svalových úponů chodidla a kotníku.

K léčebným strategiím u osteoartrózy patří redukce tělesné

hmotnosti a podávání nesteroidních antirevmatik (NSA), kortikosteroidů, chondroprotektiv, viskosuplementace a z oblasti fyziologické regulační medicíny (FRM) je vhodné podávání přípravků obsahujících kolagen a fytofarmaka (MD-Knee, MD-Hip) a cytokiny (Guna-Flam, Guna-Arthro).

Léčba fibromyalgie je svízelná; opírá se o podávání nízkých dávek tricyklických antidepresiv (amitriptylin, dosulepin), SNRI (venlafaxin) či prednizonu, dále je doporučován paracetamol s kodeinem a infuzní aplikace lidokainu. Z přípravků fyziologické regulační medicíny se uplatňují jednak zdravotnické prostředky řady MD (MD-Muscle, MD-Matrix, MD-Tissue), jednak perorální léčiva (Guna-Mood, Guna-Sleep). Nedílnou součástí terapeutického konceptu by měla být psychoterapie a balneologická léčba.

Patní ostruha se léčí odlehčením vhodnými vložkami do bot, obstříky depotním kortikoidem + mesocain, ultrazvukem, rázovou vlnou, a v krajním případě paliativním ozářením radioaktivním kobaltem. Terapeutická odpověď není jednoznačná, proto se používají též MD přípravky (MD-Poly, MD-Matrix), měkké techniky a vířivé koupele postižené končetiny.

Koxartróza – kazuistika

Pacientka

žena, 47 let, váha 65 kg, výška 170 cm. Pracuje jako úřednice.

Diagnóza

Oboustranná koxartróza, vlevo II. stupně, vpravo I. stupně.

Osobní anamnéza

Pacientka udává, že asi 3 roky se objevují bolesti kyčlí více vlevo, postupně se zhoršovaly. Poslední rok se objevily i noční bolesti více v levé kyčli, opakovaně měla rehabilitaci – léčebný tělocvik, fyzikální terapii, ultrazvuk, magnetoterapie bez většího efektu. Z farmakoterapie pacientka užívá pouze analgetika při akutní exacerbaci bolesti, s krátkodobým efektem na bolest. Indikace provedení totální endoprotézy kyčle ještě není.

Pro trvající potíže doporučena instilace MD-Hip do obou kyčlí.

Léková anamnéza

Střídavě různá nesteroidní analgetika podle potřeby a intenzity bolesti. SYSADOA - Condrosulf 400 (chondroitin sulfát) 2x denně.

Léčba pomocí FRM

- injekční léčba: instilace MD-Hip intraartikulárně a periartikulárně do obou kyčlí 1x týdně, celkem 10krát,
- perorální FRM: nepoužito.

Výsledky

V průběhu léčby přípravkem MD-HIP dochází ke zklidnění bolesti kyčlí, vpravo zklidnění bolesti trvalé vlevo se po půl roce od léčby objevuje mírná recidiva zátěžových bolestí, proto zopakování instilace MD-Hip vlevo celkem 10x s efektem. U pacientky došlo k výraznému snížení potřeby analgetik. Je patrný dlouhodobý efekt léčby přípravkem MD-Hip, zvláště vpravo, kde je koxartróza I. stupně.